

NOTAT Restitution

I perioden 14. maj til 9. juni 2023 har DSR Analyse gennemført en arbejdsmiljøundersøgelse (SATH 2023) blandt 8.000 beskæftigede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd. 42% af de inviterede deltog i undersøgelsen. Dette notat præsenterer resultater ift. sygeplejerskernes mulighed for restitution på arbejdspladsen

Hovedresultater

- 10% af sygeplejerskerne får altid holdt de pauser, de har brug for i løbet af arbejdsdagen. 43% får ofte afholdt pauserne, 27% sommetider mens 19% sjældent eller aldrig holder de pauser, som de har brug for i løbet af arbejdsdagen. De regionalt ansatte angiver oftere, at de sjældent eller aldrig får holdt de pauser, som de har brug for.
- 11% af sygeplejerskerne er altid nødt til at arbejde i deres spisepauser. 31% angiver, at det ofte sker og 30% sommetider. 29% er sjældent eller aldrig nødt til at arbejde i deres spisepause – andelen er højest blandt de privatansatte (48%).
- Sygeplejersker, der sjældent eller aldrig får holdt de pauser, som de har brug for, oplever oftere:
 - o Et så højt arbejdstempo, at det påvirker kvaliteten af arbejdet
 - o At være udrændte på grund af deres arbejde
 - o At være stressede
 - o At have haft sygefravær grundet arbejdsrelateret stress inden for de seneste 12 måneder
 - o At være have taget medicin for at kunne komme gennem arbejdsdagen
- ... og sygeplejersker, der sjældent eller aldrig får holdt de pauser, som de har brug for, oplever i lavere grad:
 - o At være tilfredse med det psykiske arbejdsmiljø på deres arbejdsplads
 - o At ville anbefale deres arbejdsplads til andre
 - o At regne med at være på deres nuværende arbejdsplads om tre år

Mulighed for restitution

Det fremgår af tabel 1, hvor ofte sygeplejerskerne oplever, at det er muligt at holde de pauser, som de har brug for i løbet af arbejdsdagen/vagten. Det fremgår heraf, at privatansatte oftere end både de kommunale og regionale sygeplejersker kan holde de pauser, som de har brug for. Mens 21% af de privatansatte angiver altid at kunne afholde de pauser, som de har brug for, gælder det samme hhv. 9% og 8% af de regionale og kommunale.

Tabel 1. Hvor ofte sker det, at du kan afholde de pauser, du har brug for i løbet af arbejdsdagen/vagten?

	Region	Kommune	Privat	Alle
Altid	9%	8%	21%	10%
Ofte	43%	42%	44%	43%
Sometider	28%	29%	15%	27%
Sjældent	15%	18%	13%	15%
Aldrig/næsten aldrig	4%	4%	6%	4%
Antal	1679	717	178	2689

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Der er for få i staten (n=36) til, at disse kan fremvises separat i tabellen, men de indgår i totalen i højre kolonne. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Forskellen er statistisk signifikant. Data er vægtet. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Ligeså angiver de regionalt ansatte sygeplejersker oftere, at de er nødt til at arbejde samtidig med, at de holder spisepause, end de kommunalt og privatansatte sygeplejersker. Det fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Hvor ofte sker det, at du er nødt til at arbejde samtidig med, at du holder spisepause?

	Region	Kommune	Privat	Alle
Altid	12%	9%	8%	11%
Ofte	30%	37%	20%	31%
Sommetider	29%	21%	25%	30%
Sjældent	20%	16%	29%	20%
Aldrig/næsten aldrig	8%	7%	19%	9%
Antal	1676	719	179	2622

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Der er for få i staten (n=36) til, at disse kan fremvises separat i tabellen, men de indgår i totalen i højre kolonne. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Forskellen er statistisk signifikant. Data er vægtet. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Sammenhæng mellem stress og sygefravær fordelt på mulighed for restitution

Foruden spørgsmål om pauser og restitution indeholder undersøgelsen også en række spørgsmål om blandt andet stress, arbejdspress, sygefravær, jobskifte og stress. Holdes resultaterne fra tabel 1 op mod stress, sygefravær og arbejdsmiljøforhold findes følgende sammenhænge. Det er vigtigt at bemærke, at disse sammenhænge ikke er kausale sammenhænge.

Sygeplejersker der sjældent eller aldrig kan få holdt de pauser, som de har brug for, oplever oftere:

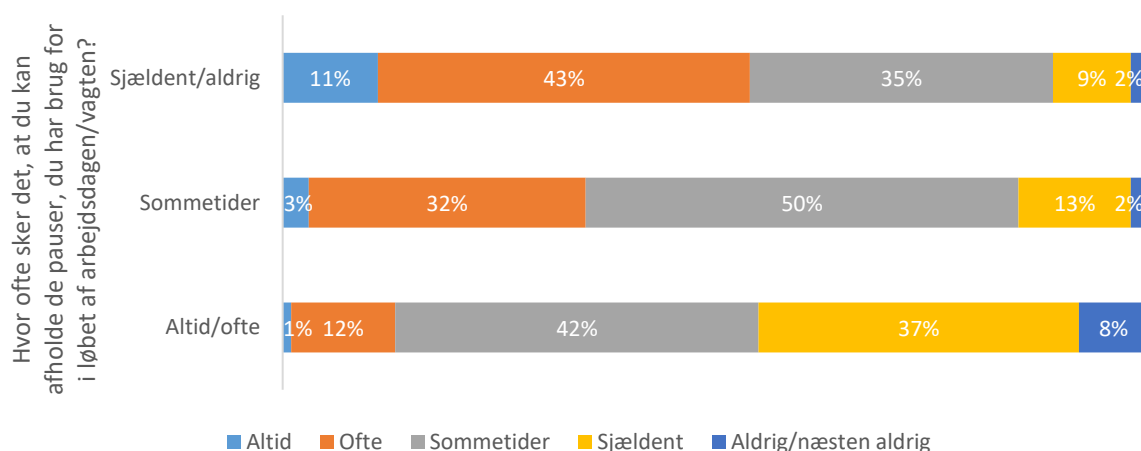
- Et så højt arbejdstempo, at det påvirker kvaliteten af arbejdet
- At være udrændte på grund af deres arbejde
- At være stressede
- At have haft sygefravær grundet arbejdsrelateret stress inden for de seneste 12 måneder
- At have taget medicin for at kunne komme gennem arbejdsdagen

Og sygeplejersker, der sjældent eller aldrig får holdt de pauser, som de har brug for, oplever i lavere grad:

- At være tilfredse med det psykiske arbejdsmiljø på deres arbejdsplads
- At ville anbefale deres arbejdsplads til andre
- At regne med at være på deres nuværende arbejdsplads om tre år

Figur 1 viser, at mere end halvdelen (54%) af sygeplejerskerne, der sjældent eller aldrig kan afholde de pauser, som de har brug for, altid eller ofte oplevet et arbejdstempo, der er så højt, at det påvirker kvaliteten af deres arbejde. Til sammenligning gælder det 13% af dem, altid eller ofte kan afholde de pauser, de har brug for.

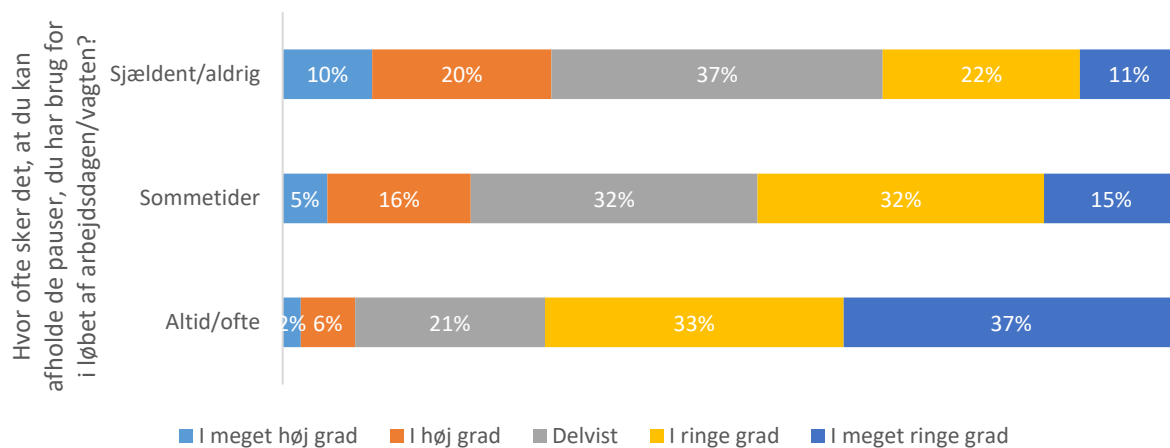
Figur 1. Er arbejdstempoet så højt, at det påvirker kvaliteten af dit arbejde?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Data er vægtet. n= 2.683. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Af figur 2 fremgår det, at også flere af dem, der ikke kan afholde de pauser, de har brug for, føler sig udbændte sammenlignet med dem, der sommetider, altid eller ofte kan holde de pauser, som de har brug for.

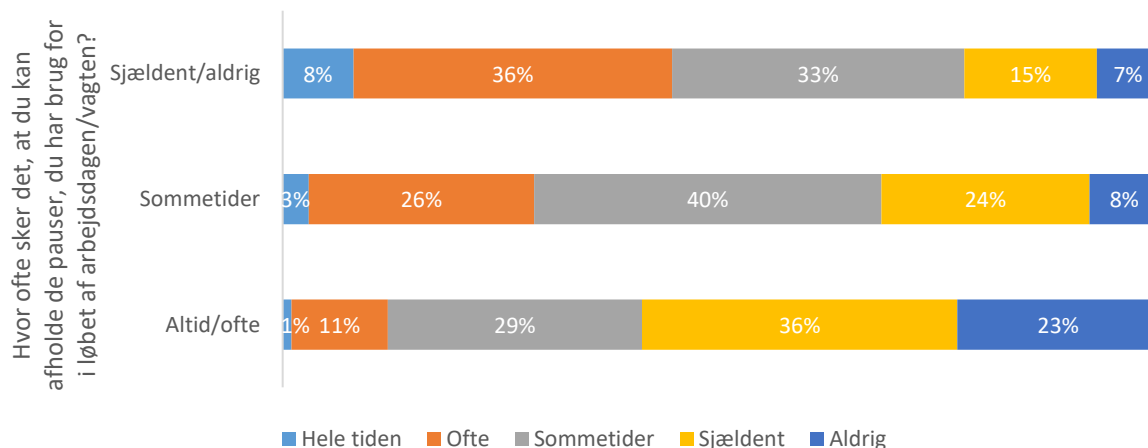
Figur 2. Føler du dig udbændt på grund af dit arbejde?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Data er vægtet. n= 2.639. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

De angiver også oftere at være stressede. Det fremgår af figur 3, hvor 77% af dem, der sjældent eller aldrig kan holde de pauser, de har brug for, sommetider eller oftere har følt sig stressede de seneste 2 uger. Til sammenligning er denne andel 41% for dem, der altid eller ofte kan holde de pauser, de har brug for.

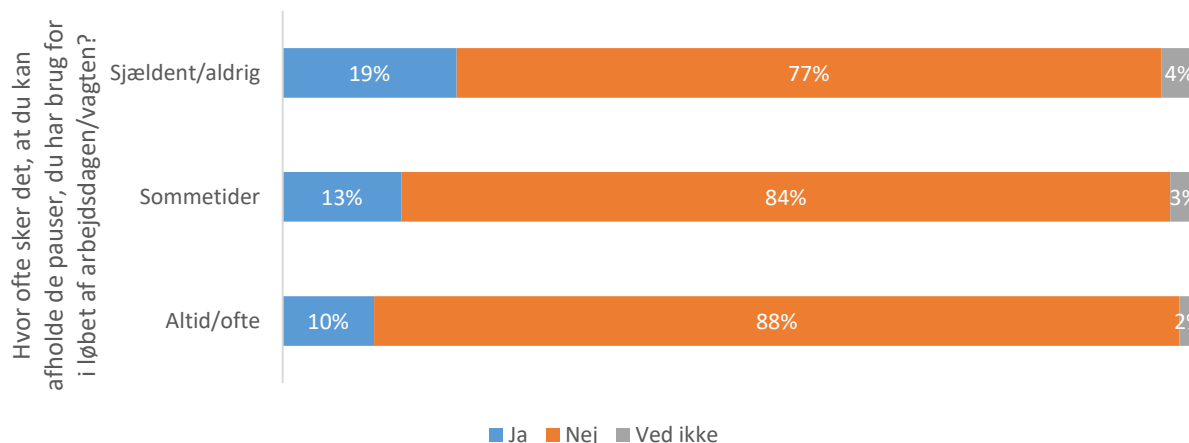
Figur 3. Hvor ofte har du følt dig stresset de sidste to uger?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Data er vægtet. n=2.638. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Hvad angår sygefravær grundet arbejdsrelateret stress, svarer også en større andel (19%) af sygeplejerskerne, der aldrig eller sjældent kan afholde de pauser, de har brug for, at de inden for de sidste 12 måneder har haft sygefravær på grund af arbejdsrelateret stress, sammenlignet med dem, der altid eller ofte kan (10%).

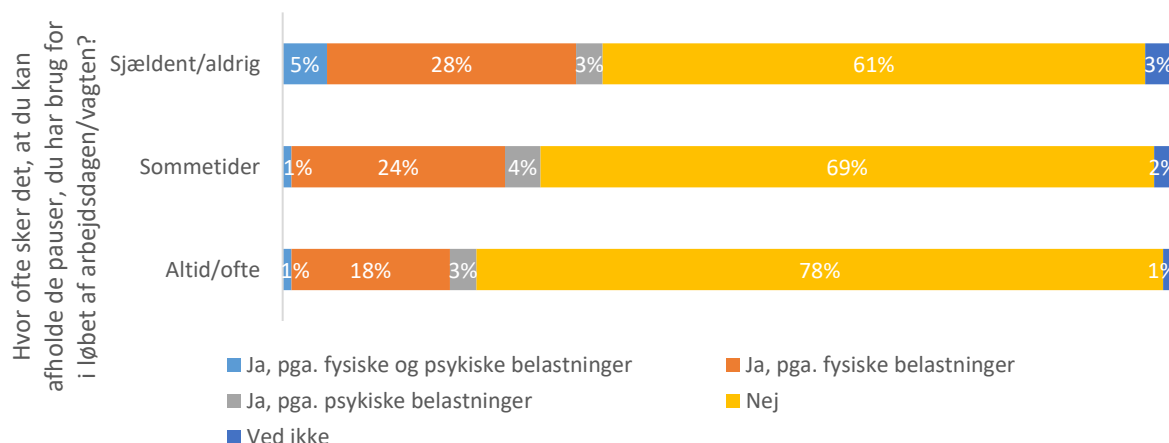
Figur 4. Har du haft sygefravær pga. arbejdsrelateret stress inden for de sidste 12 måneder?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Data er vægtet. n=2.642. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Det fremgår af figur 5, at en større andel af sygeplejerskerne, der sjældent eller aldrig kan holde de pauser, som de har brug for, har anvendt medicin for at kunne klare arbejdsdagen inden for de sidste 14 dage (både medicin pga. fysiske og/eller psykiske belastninger), sammenlignet med dem, der altid eller ofte kan holde pause, når de har brug for det.

Figur 5. Har du inden for de sidste 14 dage anvendt medicin for at kunne klare arbejdsdagen?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Data er vægtet. n=2.621. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

På figur 6 kan det ses, at tilfredsheden med det psykiske arbejdsmiljø (vurderet på en skala fra 0 til 10, hvor 0 er meget utilfreds og 10 er meget tilfreds) i gennemsnit er lavere blandt sygeplejerskerne, der aldrig eller sjældent kan afholde de pauser, de har brug for (5,8) sammenlignet med sygeplejerskerne, der sommetider, altid eller ofte kan holde de pauser, de har brug for (hvh. 6,5 og 7,4).

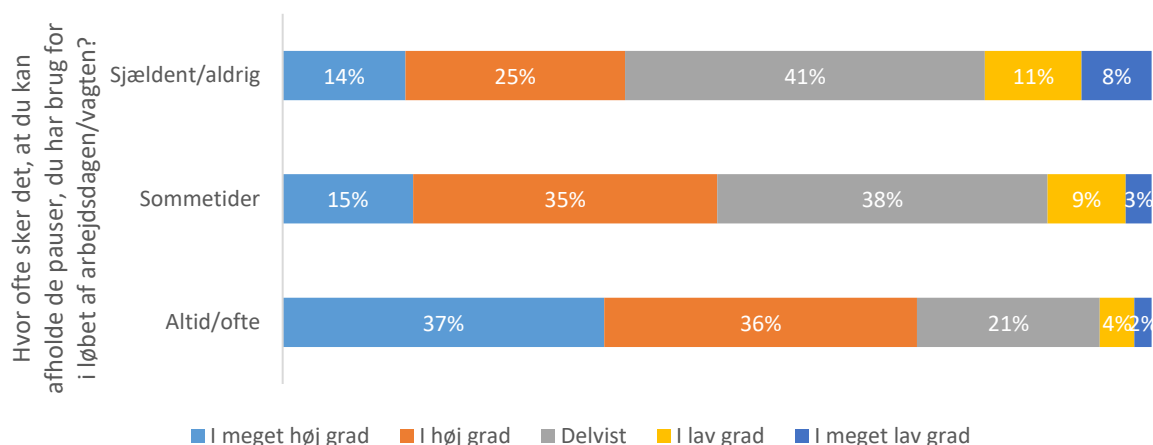
Figur 6. Hvor tilfreds er du alt i alt med det psykiske arbejdsmiljø på din arbejdsplads?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Data er vægtet. n= 2.684. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Figur 7 viser, hvor mange af sygeplejerskerne, der vil anbefale andre at søge job på deres arbejdsplads. Det fremgår heraf, at mens 39% af sygeplejerskerne, der sjældent eller aldrig kan afholde de pauser, som de har brug for, i høj grad eller meget høj grad, vil anbefale andre at søge en stilling på deres arbejdsplads, gælder det samme 73% af dem, der altid eller ofte kan.

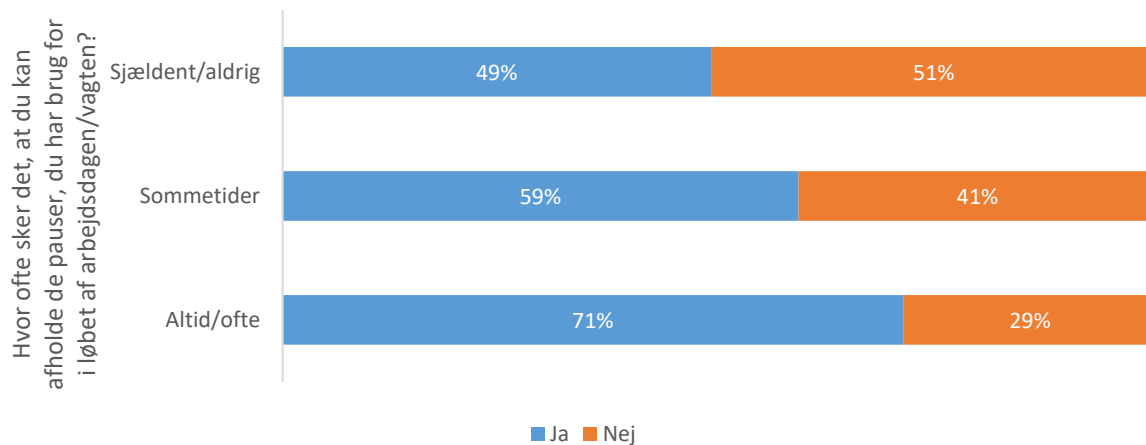
Figur 7. Vil du anbefale andre at søge en stilling på din arbejdsplads?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Data er vægtet. n=2.635. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Figur 8 viser derudover, at også færre af sygeplejerskerne, der sjældent eller aldrig kan afholde de pauser, som de har brug for, regner med at være på deres nuværende arbejdsplads om tre år (49%) mod 71% for dem, der altid eller ofte kan holde de pauser de har brug for.

Figur 8. Regner du med at være på din nuværende arbejdsplads om tre år?

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Data er vægtet. n=2.602. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Metode

Resultaterne er baseret på svar fra en spørgeskemaundersøgelse om sygeplejerskers arbejdsmiljø, helbred og trivsel (SATH). Undersøgelsen er gennemført i maj-juni 2023, hvor 8.000 tilfældigt udvalgte beskæftigede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd blev inviteret. 42% besvarede undersøgelsen. Respondenterne er lovet fortrolighed og efter dataindsamlingen er besvarelsene anonymiseret således at der ikke findes hverken navne, adresser, mails eller medlemsnummer som kan kobles til de enkelte besvarelser.

Spørgeskemaet udgøres af et udvalg af validerede spørgsmål fra "Virksomhedsskemaet" udviklet og testet af Det Nationale forskningscenter for Arbejdsmiljø (herefter NFA). Derudover er der tilføjet nogle specifikke spørgsmål om arbejdsvilkår såsom vagtbelastning og sygeplejerskerne arbejdsområde.

Respondenterne kunne i undersøgelsen gå videre til næste spørgsmål uden at besvare svarende til opsætningen i "Virksomhedsskemaet". Det betyder, antallet af besvarelser varierer fra spørgsmål til spørgsmål.

En bortfaldsanalyse viser mindre skævheder i bortfaldet. Der er udarbejdet en vægt, som tager højde for de mindre skævheder i forhold til alder, geografi, TR-status, sektor og anciennitet. Alle resultater er vægtet. Analyserne er endvidere baseret på gennemførte og ufuldstændige besvarelser.